

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

The Strategy into Action in School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4

ประดิษฐ์ สังขนกิก,* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข** และ ดร.พรศักดิ์ อาษาสุจริต***

Pradit Sangkanukit,* Assist. Prof.Dr.Banjong Jaroensuk** and Dr.Pornsak Asasucharit***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 113 คน และครูผู้สอน จำนวน 302 คน รวม 415 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ ได้แก่ การทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์การปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ กลยุทธ์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน และกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ตามหลักสูตรและส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : กลยุทธ์, การบริหารสถานศึกษา

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

e-mail: pradit037@gmail.com

**ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the strategy into action in school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. The data collected from 113 school administrators and 302 teachers, including 415 people by using the questionnaire. The reliability of questionnaire was 0.91. The data was analyzed by mean, standard deviation and t-test.

The results showed that the strategy into action in schools were at high level, sorted in descending order as follows: the cultivation of virtue, the consciousness of being Thai and the adaption of the philosophy of sufficient economy, the expansion of educational, opportunities, the development of teachers and educational personals system, the efficiency of management according to the decentralization, focusing on the participation from all sections and the development of standards and quality of education at all levels. According to the curriculum and promote technologies as learning tools. The result of the comparison of the strategy into action in schools according to the opinion of the school administrators and teachers revealed that there was a statistically significantly difference at 0.05. In the aspect of school size was not different.

Keywords : Strategy, Education Administration

บทนำ

ที่ผ่านมาประเทศไทยประสบผลสำเร็จในการจัดบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเข้าถึงประชากรวัยเรียนอย่างน่าพอใจ อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ต้องเร่งพัฒนา ซึ่งยังมีโรงเรียนจำนวนมากไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ขาดแคลนครูที่มีคุณภาพและในด้านบริหารจัดการที่พบว่ายังไม่มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามเป้าหมาย รวมทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพต่ำ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมมือช่วยกันบริหารจัดการศึกษาในส่วนที่ตนรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพื่อปัญหาดังกล่าวจะหมดสิ้นไป และในสถานะที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นหน่วยงานหนึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ ภายใต้การบริหารราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกิจหลักในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จึงได้กำหนดแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อประกอบเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมเทคโนโลยี

เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ 2) ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ขยายโอกาสทางการศึกษา 4) พัฒนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ และ 5) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4, 2554, 1-4) อาจกล่าวได้ว่าการวางแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เพราะการดำเนินงานใด ๆ ก็ตามถ้าหากได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอนและรอบคอบ จะทำให้งานนั้น ๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นที่เชื่อกันว่าการวางแผนช่วยให้การทำงานถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และช่วยให้มีการประสานงานต่างๆ ทุกหน่วยให้การปฏิบัติงานเข้าซึ้งและขัดแย้งหมดสิ้นไปการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นงานสำคัญยิ่งในกระบวนการบริหารและการจัดการของหน่วยงานทั้งระบบ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2531, 16 อ้างถึงใน เมตตา ชูเลิศ, 2548, 3) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อให้ทราบถึงการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาออกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง ทั้งนี้เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารงาน

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครศรีธรรมราชเขต 4 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ
ของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการนำกลยุทธ์
สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช
เขต 4
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน
สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ต่อการนำกลยุทธ์
สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช
เขต 4

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นวิจัย
เชิงสำรวจ (Survey Research) มีหัวข้อดำเนิน
วิจัย ดังนี้

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราชเขต 4
ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,634 คน ประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 168 คน และครู
จำนวน 1,466 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราชเขต 4
ปีการศึกษา 2556 โดยการกำหนดขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน
(Krejcie and Morgan. 1970 อ้างถึงใน พิสนุ
พงศ์ศรี, 2552, 109) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 415
คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 113 คน
และครู จำนวน 302 คน แล้วจึงใช้วิธีการสุ่ม
กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็น
ชั้นภูมิ

2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบ-
สอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถาน
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 แบ่งเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ
สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ในเรื่องหน้าที่ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา
และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถาม
เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ
การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นคร
ศรีธรรมราช เขต 4 ตามกลยุทธ์ 5 ข้อ ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale)
5 ระดับ โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบค่า
IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำกลยุทธ์สู่การ
ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Question)

3 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระบบข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อประมวลผลและดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลความหมายตามแนวทางของเบสท์ (Best, 1989 อ้างถึงใน เมตตา ชูเลิศ, 2548, 150) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.3 เปรียบเทียบการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาศรีธรรมราช

เขต 4 พบว่า

1. การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายชื่อของกลยุทธ์ทั้งห้าข้ออยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามสถานภาพ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับความคิดเห็นของครูต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายกลยุทธ์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้นกลยุทธ์ที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายกลยุทธ์ที่ 3 และ 5 ส่วนกลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์ที่ 2 และกลยุทธ์ที่ 4 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1 การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านของกลยุทธ์ทั้งห้ากลยุทธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2553 ข้อ 14 ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ข้อ 15 (2) ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อ 16 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 16 (1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 16 (2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็น

รูปธรรม ซึ่งแผนพัฒนาการจัดการศึกษาดังกล่าวก็คือแผนกลยุทธ์ที่สถานศึกษา จะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่ จึงสรุปได้ว่าแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาถือว่าเป็นแผนแม่บทของสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกคน ทั้งครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ต่างก็เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน จึงได้ร่วมมือกันดำเนินการตั้งแต่การวางแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมกลยุทธ์ ในส่วนของกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การประเมินสถานภาพของสถานศึกษา การจัดวางทิศทางสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์ในดำเนินการ การกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ส่วนในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ประกอบด้วย การจัดทำแผนปฏิบัติการ การปฏิบัติการ ส่วนในการควบคุมกลยุทธ์ประกอบด้วย การติดตามผลการดำเนินงาน การรายงานความก้าวหน้า การวัดและประเมินผล จากการร่วมมือกันในทุกขั้นตอนของครูและผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลให้การศึกษาการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมตตา ชูเลิศ (2548, 26) ที่ได้ศึกษาสภาพการนำแผนกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการนำแผนกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ยุภาวรรณ โมรัฐเถียร (2548, 12) ได้ทำการศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทัศน์ ลาหนองแคน (2550, 128) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีจุดประสงค์ในการปฏิบัติร่วมกันคือพัฒนาสถานศึกษา ให้เป็นหน่วยงานที่มีคุณภาพ ผลผลิตคือนักเรียนเป็นคนเก่ง ดี และสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข โดยเฉพาะครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลัก

ในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ แต่ทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษานั้นต่างก็มีหน้าที่ในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติที่แตกต่างกันไป กล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษานั้นอยู่ในฐานะผู้นำนโยบายการปฏิบัติงานจากหน่วยงานต้นสังกัด มาถ่ายทอดให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำไปปฏิบัติ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้รอบรู้สามารถอธิบาย แนะนำ แก้ปัญหาในแต่ละกลยุทธ์ได้ ต่างจากครูเป็นผู้รับนโยบายจากผู้บริหารนำไปปฏิบัติครูแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติไม่ครบทุกกลยุทธ์จึงไม่จำเป็นต้องศึกษาทุกกลยุทธ์ จึงทำให้ผลการวิจัยการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทัศน์ ลาหนองแคน (2550, 125) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงศักดิ์ ศรีวงษา (2550, 88) ที่ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนุ เมืองมุงคุณ (2552, 118) ที่ได้ศึกษา สภาพ

การจัดทำแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพโดยรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาแตกต่างกัน

3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนก ตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 47 และตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2553 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555 - 2558 ซึ่งเป็นแผนที่ได้จากการวิเคราะห์นโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอง และเพื่อกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ทิศทางในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งเขตพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กหรือขนาดกลาง สำนักงานเขตพื้นที่ได้กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

กลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมตตา ชูเลิศ (2548, 82) ที่ได้ศึกษาสภาพการนำแผนกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการนำแผนกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญญัติ จรัสแผ้ว (2549, 98) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูและผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองทิพย์ สิงห์หลง (2542, 160) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่เป็นกรรมการโรงเรียน

ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าโดยรวมและรายกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาแต่ละกลยุทธ์ กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ จะมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จะต้องเร่งพัฒนาการนำเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ด้วยวิธีการ

1. วางแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ให้สอดคล้องกับสถานศึกษา เชื่อมโยงแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ ไม่ใช่มีแผนกลยุทธ์ไว้เพื่อการประเมินตรวจสอบเท่านั้น

3. ร่วมกับสถานศึกษาในการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ จัดหาผลิต รวบรวมเป็นศูนย์เทคโนโลยี กระจายเทคโนโลยีที่มีให้กับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในโอกาสต่อไป

3. ควรทำวิจัยการวางแผนกลยุทธ์ในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง เช่น การวิจัยผลการปฏิบัติงานการวางแผนกลยุทธ์โดยใช้นวัตกรรมเป็นสื่อในการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- บัญญัติ จรัสแผ้ว. (2549). สภาพปัญหาการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทรงศักดิ์ ศรีวงษา. (2550). การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทองทิพย์ สิงห์หลง. (2542). ศึกษาการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิสนุ พองศรี. (2552). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ด้านสหวิชาการพิมพ์ จำกัด.
- มนู เมืองมุงคุณ. (2552). สภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เมตตา ชูเลิศ. (2548). สภาพการนำแผนกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ยุภาวรรณ โมรัฐเถียร. (2548). การศึกษาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทัศน์ ลาหนองแคน. (2550). การปฏิบัติตามแผน กลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. (2554). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555-2558. นครศรีธรรมราช: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). กลยุทธ์ ปี พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2548). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สกยบุคล.